

Finansdepartementet  
103 33 STOCKHOLM

Fi.remissvar@regeringskansliet.se  
Fi.sba.bb@regeringskansliet.se

## **Yttrande över remiss från Finansdepartementet Ett bättre underlag för att bedöma bostadsbristen, Ds 2021:2**

**Regeringskansliets diarienummer**  
**Fi2021/00138**

### **Länsstyrelsens ställningstagande**

Länsstyrelsen tillstyrker förslagen till ändringar i lagen om riktlinjer för bostadsförsörjningen med reservation för synpunkterna nedan. Länsstyrelsen tillstyrker också att Boverket får i uppgift att bedöma och redovisa vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på bostadsmarknaden.

### **Länsstyrelsens synpunkter**

Länets kommuner har under de senaste åren arbetat intensivt med ökad planberedskap och det har resulterat i ett högt bostadsbyggande. Men som Länsstyrelsen konstaterat i flera rapporter, bland annat i bostadsmarknadsanalysen *Läget i länet – Bostadsmarknaden i Stockholms län 2020* (2020:10) så räcker det inte enbart med nybyggnation för att lösa bostadsbristen. En växande grupp hushåll har inte råd att bo i nybyggda bostäder. De behöver istället tillträde till bostäder som svarar mot deras betalningsförmåga. Det är alltså inte bostadsbrist för alla invånare. För hushåll med stora tillgångar eller höga och stabila inkomster är bostadsmarknaden faktiskt välfungerande.

Därför är det positivt att regeringen nu föreslår att bostadsförsörjningslagen ändras och att fokus flyttas till de vars bostadsbehov inte kan tillgodoses på bostadsmarknaden.

Framöver ska uppgifterna i kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen *särskilt* grundas på en analys av vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på bostadsmarknaden i den egna kommunen. Det är positivt. Ändringarna i lagen kan stärka och synliggöra en stor del av alla människor som inte har en egen bostad. Samtidigt är det bra att punkterna 1, 2 och 3 i 2 § finns kvar eftersom riktlinjerna är det primära dokumentet för kommunens mål för bostadsbyggande och utvecklingen av det befintliga beståndet.

Den enda invändningen mot de föreslagna ändringarna är att riktlinjerna hittills fungerat som ett samlat dokument för en kommuns samtliga bostadsförsörjningsåtgärder. Nu lyfts särskilda grupper bort. Även om särskilda grupper omfattas av annan lagstiftning än bostadsförsörjningslagen så menar Länsstyrelsen att det finns en poäng i att ha kvar den delen i en kommuns redovisning av hur man avser att planera för bostadsförsörjningen i syfte att skapa förutsättningar för *alla* i kommunen att leva i goda bostäder. Inte minst med tanke på att många kommuner brister i planeringen av grupper som omfattas av lagkrav, som planeringen och uppföljningen av särskilda bostäder för äldre, bostäder för

personer med funktionsnedsättning, skyddat boende för personer som utsätts för våld i nära relation samt bostäder för anvisade nyanlända som inte erbjuds tillsvidarekontrakt.

De föreslagna lagändringarna kan underlätta Länsstyrelsens vägledning och rådgivande roll mot kommunerna. Förslaget skapar förutsättningar för en bättre regional bostadsmarknadsanalys och bättre samordnade regionala insatser eftersom kommunerna nu ska ta fram underlag på ett likartat sätt.

I promemorian föreslås att Boverket får i uppgift att bedöma och redovisa vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på bostadsmarknaden, och att myndigheten ska förse kommunerna med ett underlag baserat på denna bedömning. Det är positivt. Det är också bra att kommunerna ska använda underlaget som stöd för sina analyser. Länsstyrelsen noterar dock att det kan finnas svårigheter för Boverket att synliggöra och analysera alla de bostadsbehov som finns. Här kan det behövas en vidareutveckling av tillgänglig statistik (SCB:s registerdata, Bostadsmarknadsenkäten, Socialstyrelsens hemlöshetskartläggning med mera). Boverket kan också behöva synliggöra vilka som riskerar att inte omfattas av underlaget och vilka kompletterande uppgifter som kommuner själva behöver ta fram. Det gäller särskilt bostadssituationen i vår region. Här är bostadsbristen inte enbart en fråga för människor med låga inkomster, här påverkas även de som borde ha råd att ordna en bostad som svarar mot behoven.

För att bostadsförsörjningen ska fungera fullt ut krävs det att kommunerna har bostadspolitiska mål och nyttjar alla de verktyg som finns till förfogande. Men frågan är om kommunernas verktyg är tillräckligt kraftfulla eller om det behövs ytterligare verktyg för att klara av bostadsförsörjningen för alla inkomstgrupper? I dagsläget används de väldigt olika och tolkningsutrymmet är stort gällande hur och vilka verktyg som används. Några kommuner har till exempel lite mark för bostadsbyggande och några saknar en allmännytta. Några använder sig av kommunala hyresgarantier, andra inte.

Dock kvarstår frågan om ändringarna i lagen leder till att alla inkomstgruppers bostadsbehov tillgodoses? Som vi konstaterat i vår senaste bostadsmarknadsanalys pekar det mesta mot att det behöver utformas en svensk modell för överkomliga bostäder, riktade till hushåll med lägre inkomster. Det relaterar även till FN:s globala mål i Agenda 2030 (delmål 11.1 Säkra bostäder till överkomlig kostnad) och till EUs sociala pelare om rättigheter för boende och hemlösa.

### **Formalia**

Slutligen vill vi lämna en kommentar om ikraftträdandet som sker den 1 juli 2022. De nya bestämmelserna ska tillämpas när kommunerna för första gången efter ikraftträdandet ska ta fram nya riktlinjer, alltså från och med den 1 juli 2022. Merparten av länets kommuner – och säkert andra läns – kommer anta riktlinjer nästa år under perioden juni till augusti, det innebär att flera kommuners riktlinjer antas efter den 1 juli. Att ta fram riktlinjer är en lång process som tar 6 till 8 månader, och som kommunerna räknar med att påbörja årsskiftet 2021/2022. I förslaget görs bedömningen att det inte behövs några övergångsbestämmelser. Länsstyrelsen delar inte den slutsatsen. Vi menar att övergångsbestämmelser behövs.

### **De som deltagit i beslutet**

Beslutet har fattats av länsöverdirektör Johan von Sydow med Henrik Weston som föredragande. I den slutliga handläggningen har också samhällsbyggnadsdirektör Åsa Ryding och tillväxtdirektör Anna Conzen medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.